

Stockholm den 6 maj 2022

Yttrande rörande ”Målnivåer – vård vid psoriasis”

Om Psoriasisförbundet

Psoriasisförbundet är en intresseorganisation för människor med psoriasis och psoriasisartrit samt personer som stödjer våra syften. Vårt övergripande mål är att alla med psoriasis och psoriasisartrit ska kunna leva ett bra liv. Vi arbetar för ökade satsningar på forskning, för bättre vård och behandling och för att skapa kännedom om och förståelse för hur det är att leva med sjukdomen. Arbetet bedrivs bland annat genom opinionsbildning, informationsinsatser och utbildning.

Psoriasisförbundet har ingått i Socialstyrelsens arbete med målnivåer för vård vid psoriasis.

Om psoriasis

Psoriasis är en kronisk, inflammatorisk och komplex systemsjukdom som kräver ett helhetsperspektiv i vården. Världshälsoorganisationen, WHO, har fastställt att psoriasis är en kronisk, icke smittsam sjukdom som får svåra konsekvenser för de drabbade - fysiskt, psykiskt och socialt. Det finns även en förhöjd risk för hjärt-kärlsjukdom, Crohns sjukdom, ulcerös kolit, metabolt syndrom, stroke, leversjukdom och typ 2-diabetes.ⁱ

I Sverige har vi en befolkningsprevalens på 2-4 %, varav cirka en fjärdedel har en medelsvår till svår sjukdom.

Kommentar till remissversion av målnivåer för vård vid psoriasis

Ojämligheten inom psoriasisvården i Sverige är påtaglig. Kunskapen om psoriasis och dess följsjukdomar är bristande, särskilt i primärvården, vilket kan innebära stora risker för underbehandling, allvarlig samsjuklighet samt funktionsnedsättning.

Sjukdomens komplexa art och samsjuklighetsproblematik innebär att stora krav ställs på sjukvården vad gäller samordning, kontinuitet och uppföljning, men även förebyggande åtgärder. Att som patient få en individuell genomgång av riskfaktorer kopplade till levnadsvanor och psoriasis är därför en viktig åtgärd som kan bespara individen stort lidande och samhället stora kostnader i längden.ⁱⁱ Dock är det för denna insats vi ser den absolut största regionala spridningen i fråga om hur stor andel av angiven patientgrupp som får tillgång till detta viktiga stöd.

Med anledning av detta vill Psoriasisförbundet uttrycka en oro för vad Socialstyrelsen anger i sin sammanfattning av förslaget: ”Det kan därför vara lämpligt att regionerna sätter egna delmål, för att längre fram nå de eftersträvarvärda målen.”

Att Socialstyrelsen uttrycker sig på detta vis rörande insatser som kan ha en så stor inverkan på medborgarnas hälsa och livskvalitet, och även för samhällsbärande intäkter och kostnader i längden, väcker vår oro.

Ett flertal regioner uppvisar idag undermåliga resultat rörande den psoriasisvård som erbjuds och vi anser att en stark signal bör skickas från Socialstyrelsen genom att vidhålla de målnivåer som konsensusgruppen rekommenderat. Farhågan är att signalen som skickas till regionerna är att det kan vara fortsatt legio att ha en ytterst ojämlig psoriasisvård i landet – den raka motsatsen till både syfte och mål med Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård vid psoriasis.

Världshälsoorganisationen (WHO) publicerade år 2016 en global rapport om psoriasis som innehåller flera rekommendationer för både beslutsfattare och vårdprofession, däriblandⁱⁱⁱ:

- Psoriasisvården ska vara holistisk och personcentrerad. Detta innebär att hänsyn ska tas till hela sjukdomsbilden, inklusive samsjuklighet, och påverkan på både hälsa och livskvalitet.
- Standardiserade verktyg ska användas för att bedöma sjukdomens svårighet samt behandlingseffekt.
- Hälso- och sjukvården bör sträva efter att erbjuda patienterna multidisciplinära team för att säkerställa att vårdbehovet fylls.
- Beslutsfattare ska tillse att möjligheten till en personcentrerad och individuellt anpassad vård och behandling finns.

Målnivåerna som nu föreslagits reflekterar väl dessa rekommendationer och förbundet vill rikta ett tack till Socialstyrelsen och konsensusgruppen för det arbete som lagts ner för att arbeta fram dem. Det är nu vår förhoppning att de nationella riktlinjerna ska få ett ordentligt genomslag i samtliga regioner och att detta kommer tydligt reflekteras i Socialstyrelsens framtida utvärderingar av psoriasisvården.

Med vänlig hälsning,

Tina Norgren

Ordförande
Psoriasisförbundet

ⁱ "Psoriasis", resolution WHA 67.9, 2014, https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA67-REC1/A67_2014_REC1-en.pdf, s. 39-40

ⁱⁱ "Identifying and managing psoriasis-associated comorbidities: the IMPACT research programme", Cordingley et al, Southampton (UK): NIHR Journals Library; 2022 Mar.

ⁱⁱⁱ "Global report on Psoriasis", <https://apps.who.int/iris/handle/10665/204417>